

SANT FELIU
Sasserra

Sant Feliu Sasserra
embruixa els teus sentits!

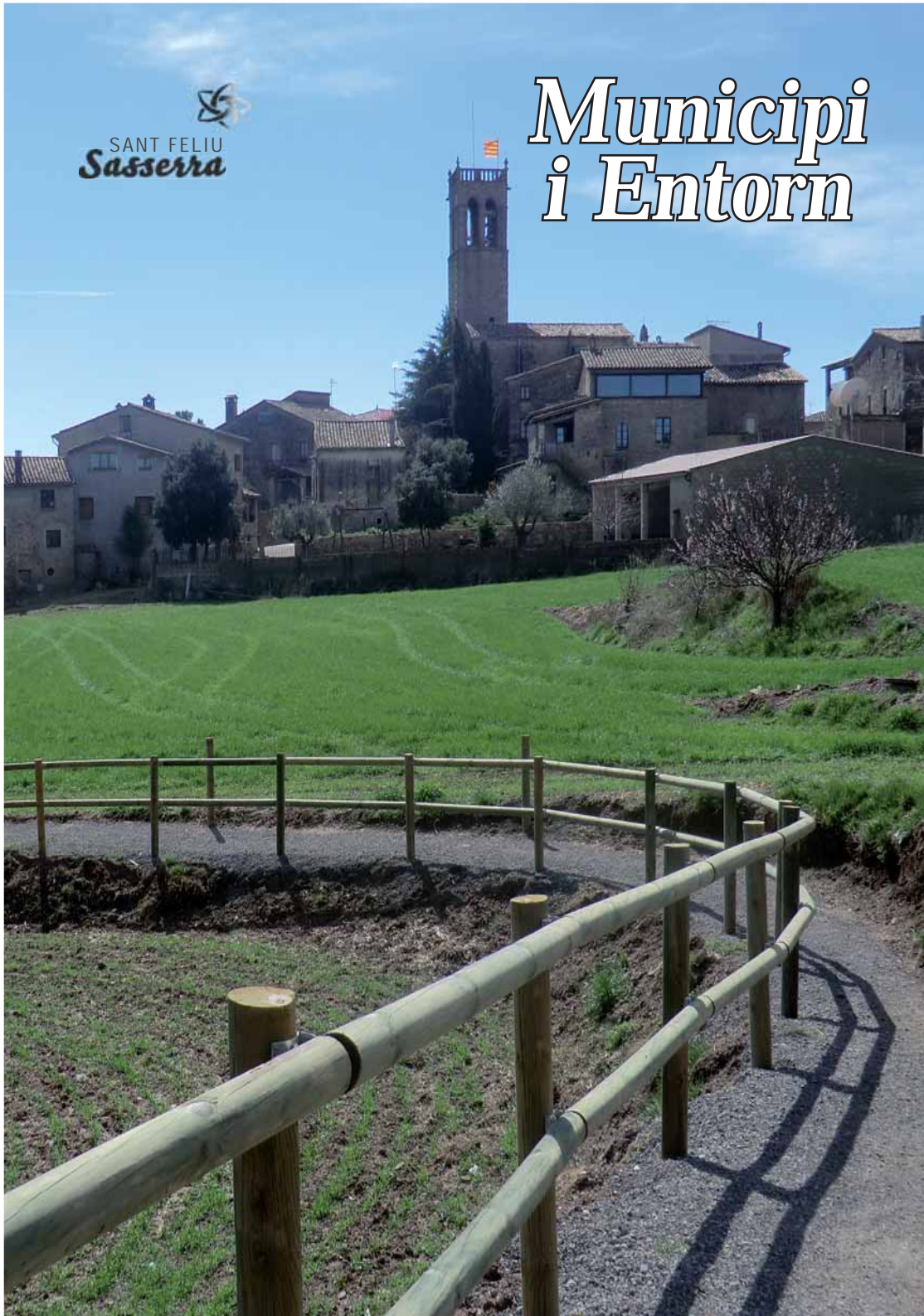
Ajuntament de
Sant Feliu Sasserra

Diputació
Barcelona

Àrea de Comerç

Municipi i Entorn

EL MUNICIPI

Sant Feliu Sasserra es troba en un indret de gran bellesa natural, al mig de tres comarques i envoltat de pinedes, rouredes i alzinars. El municipi pertany a la comarca del Bages, però històricament forma part del Lluçanès.

El territori, de 22,38 km², situat en una zona de transició entre la Depressió Central i el Prepirineu, té com a eix principal la riera de Relat, a la qual desguassen la de Vilaclara i la de Pedrós, i s'allarga vers el sud-est en un apèndix entre els termes d'Oristà i Santa Maria d'Oló, fins a tocar la riera Gavarresa, sector on hi havia l'antiga parròquia de Sant Julià de Sa Cirera.

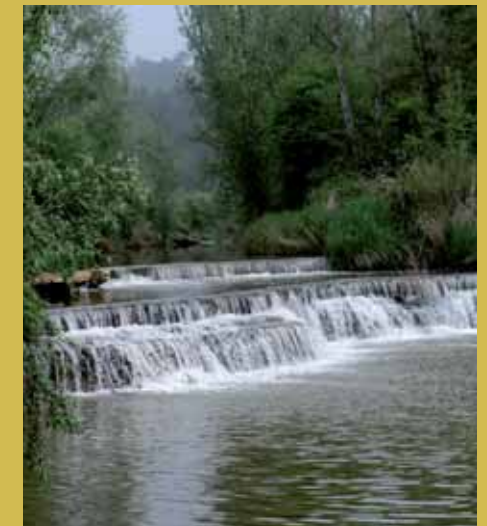
ESTRUCTURA ECONÒMICA

Des de l'època medieval diversos masos ocupen les terres del municipi.

Joan Traveria, rector de l'església, en una consuetud de l'any 1618 ens parlava de Gorrians, Comes Vertides, Puig Sobirà, Puig Jussà, Vilaclara, Badia, Argelers, Bonells, Fontarmona, Arnaus, Comes Òlibes, La Sala, Lluartera, Graell, Clapers, Coll de Bassa, Coll Lligó, Cabana del Barbut, Pujalt...

Podem afirmar, doncs, que és a l'entorn de la pagesia de Sant Feliu Sasserra que es desenvolupa l'estructura econòmica de la vila.

Amb tot, actualment, el sector industrial és el que hi té més pes i, amb menys presència però també amb importància, la construcció, els serveis, l'agricultura i la ramaderia.

Història

L'inici del nucli urbà de Sant Feliu Sasserra se situa en l'època de repoblació medieval; concretament, al carener d'una petita serra de 617 m d'altitud, a l'entorn de l'església romànica dedicada a Sant Feliu així com de la sagrera que l'envoltava.

Les cases, des d'aquest punt de partida i amb el pas dels anys, es van anar distribuint a l'entorn del camí ral que anava de Barcelona a França, conegut també com el camí de Manresa a Ripoll, i van donar lloc a l'actual configuració.

Durant el segle X, Sant Feliu Sasserra formà part de la demarcació del **Castell d'Oristà** juntament amb els termes d'Olost, Oristà, la Vall de Relat i Sant Amanç de Pedrós. La primera notícia que tenim del municipi és de l'any 946, en què surt citada l'església de Sant Feliu.

Al segle XI, amb la desaparició del castell i demarcació d'Oristà, **el castell de Sa Cirera**, actualment situat a l'extrem sud del municipi, va adquirir entitat pròpia. El lloc de Cirera es troba documentat des del 952, any en què apareix una *Villa Ciresia*.

Més endavant en el temps, però remarcable en termes històrics del municipi, es té notícia del **Castellot** (actualment pertanyent al municipi d'Oristà) per la seva vinculació a la història de Sant Feliu. De fet, a Sant Feliu hi havia una casa pairal anomenada la Sala, ubicada en el terme del Castell de Tornamira i que era una batllia del Paborde de Palau del monestir de Ripoll. Actualment, s'ha identificat com el Castellot i s'hi poden observar els vestigis de la construcció medieval.

L'any 1376 Ramon de Peguera i Bell-Iloc, senyor de Tornamira i d'Olost, comprà la baronia de Lluçà, de manera que passà a tenir autoritat sobre gran part del Lluçanès. Els prohoms del territori intentaren alliberar-se del poder senyorial i incorporar-se als dominis de la Corona. El primer intent de crear una sotsvegueria data de l'any 1396. L'any 1449 la reina els concedí un privilegi a través del qual instaurà la figura del sotsveguer a cavall de dos centres, Sant Feliu Sasserra (depenent del veguer de Manresa) i Perafita (depenent del veguer de Vic). Aquest privilegi fou revocat l'any 1452.

El 5 de febrer de 1611 el baró Francesc d'Agulló i Pinós vengué per 7.000 lliures la Baronia del Lluçanès al rei i a la Universitat de Prohoms del Lluçanès. D'aquesta manera es creava la sotsvegueria del Lluçanès, la cúria de la qual s'instal·là a Sant Feliu Sasserra. L'any 1716, amb el decret de Nova Planta, es va suprimir la sotsvegueria i Sant Feliu quedà inclòs en el corregiment de Manresa.

Durant la Guerra de Successió, Sant Feliu patí les conseqüències de la repressió borbònica organitzada pel comte de

Montemar, les tropes del qual incendiaren les poblacions de Prats de Lluçanès, Oristà i Sant Feliu Sasserra al mes de febrer de 1714. Al cens de 1719 Sant Feliu Sasserra figura com una de les tretze viles que formaven part del corregiment de Manresa.

L'entrada al segle XIX va ser una època marcada per la Guerra del Francès i les guerres civils. Sant Feliu fou escenari de les guerres carlines, especialment de la segona (1872-1876), quan José García Velarde, capità general de Catalunya, s'hi presentà amb un contingent nombrós de forces el dia 30 d'abril de 1873.

L'any 1936 la Generalitat decretà la divisió territorial de Catalunya i inclogué Sant Feliu Sasserra a la comarca del Bages.

Establiments a Sant Feliu Sasserra

- 1 Supermercats Grilló
- 2 Tot i Més
- 3 El Bon Rebot
- 4 Cansaladeria l'Hostal
- 5 Bosch i Casals Embotits Artesans
- 6 Farmàcia
- 7 Forn de pa Can Jan
- 8 Cal Patisser
- 9 Perruqueria Assumpció
- 10 Perruqueria Maria Carme
- 11 Perruqueria Maria Rosa
- 12 Bar Restaurant Comas
- 13 Bar Restaurant Perot Rocaguinarda
- 14 Coma Forja Artística
- 15 Forja Capellas
- 16 Agropecuària Sant Feliu
- 17 Associació Centre Social Ateneu
- 18 Mobles Vila

Comerços i Establiments de Sant Feliu Sasserra

Supermercat Grilló

Supermercat - Sant Pere Almató, 10
T. 93 881 91 74 - F. 93 881 91 74
grilloriba@yahoo.es

Tot i Més

Venda d'articles de tota mena
Sant Pere Almató, 24 - T. 93 881 90 45
F. 93 881 91 74 - e.vilarovira@gmail.es

Cansaladeria El Bon Rebost

Cansaladeria - Ctra. Manresa, 20
T. 93 881 92 50
bonrebost@gmail.com

Carnisseria l'Hostal

Carn fresca i embotits
Plaça Major, 9
T. 93 881 91 27 - F. 93 881 91 27

Bosch i Casals Embotits Artesans

Elaboració i venda d'embotits artesans
Arquebisbe Badia, 1 - T. 93 813 91 20
embotits@boschicasals.com

Farmàcia

Farmàcia
Ctra. Manresa, 7
T. 93 881 90 06

Forn de pa Can Jan

Forn de pa i pastisseria
Sant Pere Almató, 22
T. 639 983 914

Cal Pastisser

Supermercat, forn de pa i pastisseria
Pl. Baix, 2
T. 93 881 90 08 - F. 93 813 90 12

Perruqueria Assumpció

Perruqueria i venda de productes
Ctra. Manresa, 22
T. 93 813 90 70

Perruqueria Maria Carme

Perruqueria i venda de productes
Arquebisbe Badia, 3
T. 93 881 92 63

Perruqueria Maria Rosa

Perruqueria
Sant Pere Almató, 30
T. 93 881 90 19

Bar Restaurant Comas

Bar - Restaurant
Plaça Major, 11
T. 93 881 90 78

Bar Restaurant Perot Rocaguinarda

Bar - Restaurant
Ctra. Manresa, 16
T. 93 813 90 56

Coma Forja Artística

Taller de ferro forjat - C/ Pas Nou, s/n
T. 93 813 90 48 - 675 079 372
josepmiquel@forjaartistica.cat

Forja Capellas

Forja, serralleria i restauració de peces de forja
Cami de Les Comes, s/n
T. 93 881 91 48 - fcapellas@hotmail.com

Agropecuària Sant Feliu Sasserra

Venda de pinsos, llavors i fitosanitari
Catalunya, 14
T. 93 881 90 30

Associació Centre Social Ateneu

Bar
C/ Pas Nou, s/n
T. 93 881 90 66

Mobles Vila

Venda de mobles i equipament de la llar
Sant Pere Almató, 11
T. 93 881 90 56

Punts d'interès de Sant Feliu Sasserra

- 1 Centre d'Interpretació de la Bruixeria
- 2 Casa del Consell
- 3 Església Parroquial de Sant Feliu
- 4 Castell de Sa Cirera
- 5 Casa natal de sant Pere Almató
- 6 Capella de Santa Magdalena
- 7 Ateneu
- 8 La ruta de les Bruixes del Lluçanès
- 9 La ruta de la Font de la Corda
- 10 Punt d'informació al visitant

www.santfeliussasserra.cat - www.turismellucanes.cat
www.bagesturisme.net - www.firabruixes.cat

FESTA MAJOR
(2a setmana de setembre)
FESTA DE SANT PERE ALMATO
(últim diumenge d'agost)
FIRA DE LES BRUIXES
(31 d'octubre i 1 de novembre)

Sant Feliu Sasserra combina tradició i modernitat. La participació ciutadana és molt important, cosa que es veu en la quantitat d'entitats que formen el teixit social del poble i que contribueixen a la vida i a la cohesió social de la vila.

Hi ha festes i tradicions profundament arrelades com el Treure Ball. Antigament es ballava una dansa original de Sant Feliu que tenia dos textos, un de seriós i un altre de paròdia. Actualment la dansa del Treure Ball es balla per la Festa Major del poble (el segon diumenge de setembre), per la Festa de la Gent Gran (al mes de maig) i per la Festivitat de Sant Pere Almató (l'últim diumenge d'agost). Els dansaires són dues parelles que representen l'autoritat senyorial. Tot i que no hi ha una vestimenta estipulada, els homes porten barret de copa, camisa clara, pantalons foscos, faixa, espadnyes de vetes i un ram de flors

a la mà dreta. Les dones es vesteixen amb xal, caputxa, faldilla estampada i espadnyes de vetes. La dansa del Treure Ball té els mateixos passos que una sardana curta: trenta-dos compassos que es repeteixen quatre vegades i, per tant, una tirada sencera de cent vint-i-vuit passos. Tot seguit es procedeix a ballar el Ball Robot, que és un vals-jota també amb repetició. En una primera part actuen només les dues parelles que han ballat el Treure Ball. A la segona part, dos homes del públic prenen les dues balladores a les seves respectives parelles, els quals es veuen obligats a buscar-ne d'altres entre el públic per continuar ballant. Això es va repetint mentre hi hagi homes del públic disposats a robar les parelles, de manera que s'estableix una llarga cadena fins que s'acaba la peça musical.

A més de la Festa Major cal destacar tota una sèrie de tradicions, festes i fires. Actualment ha adquirit un gran renom la Fira de les Bruixes. Aquesta fira se celebra cada diada de Tots Sants. S'hi commemoren diversos processos contra bruixes que van succeir al poble uns quatre segles enrere, i és un homenatge a les dones que van morir a la forca. Cada any la festa comença el dia abans de Tots Sants i dura dos dies. L'inici de la Fira de les Bruixes té un marcat accent teatral; és la Festa Bruixa, organitzada pel grup juvenil Q-Fois.

El dia 1 de novembre els carrers del poble s'omplen de gom a gom. Les parades d'artesans, les tarotistes, la decoració de les façanes de les cases i els múltiples personatges caracteritzats que es passegen per Sant Feliu es traslladen al temps passat. Una sèrie de representacions, música i danses de bruixes recorden els fets històrics que es van produir al segle XVII. Apareix el personatge d'en Tarragó, un caçabruixes. Al migdia, a la plaça de l'església es fan els saraus de les petites bruixes i tot seguit es balla el Samaniat. A la tarda es representa el judici, on els caps de la sotsvegueria del Lluçanès i els homes benestants del poble jutgen les bruixes acusades per Tarragó; es porta en processó la bruixa condemnada al Serrat de les Forques, en un acte conegut com d'escarni públic. Al capvespre es procedeix a l'execució de la sentència.

Bruixeria i Bandolerisme

LA BRUIXERIA és un dels fenòmens de tipus paranormal que ha viscut la humanitat al llarg de la seva història, i presenta una barreja d'elements espirituals, socials, econòmics, ... Manifesta la necessitat que té l'home d'enllaçar la realitat amb el món espiritual, amb éssers d'un altre món.

La gran persecució contra bruixes i bruixots a Catalunya comença l'any 1616 i acaba pràcticament l'any 1622. Entre les Guilleries-Collsabobra i el Lluçanès i als voltants del Bages i el Berguedà es van jutjar prop de vuitanta dones, de les quals com a mínim trenta-cinc foren penjades.

Als inicis del segle XVII, a Sant Feliu Sasserra, seu de la cúria de la sotsvegueria del Lluçanès, s'esdevingueren una sèrie de fets relacionats amb la bruixeria, dels quals es conserva un document d'un valor excepcional. És un procés original i íntegre procedent de la sotsvegueria del Lluçanès. Ramon Vinader i Nubau (Vic 1832 - Madrid 1896) donà a Marcelino Menéndez y Pelayo alguns documents, entre els quals hi havia aquest procés. Es tracta de diverses causes incoades l'any 1618 contra un grup de dones acusades de bruixeria, que van ser condemnades a mort. En Cosme Soler, anomenat en *Tarragó*, actuant com a descobridor de bruixes havia identificat na Gallifa, na Marquesa Vila i na Montserrat Fabregas com a tals. Aquesta última anomenada la Graciana, en l'època en què va ser detinguda, exercia de majordoma en el casal dels Sala de Sant Feliu. Foren condemnades a mort Felipa Gallifa, Montserrat Fabregas, Joana Pons, La Vigatana, Joana Mateus, Rafaela Puigcercós, ...

Al Serrat de les Forques es penjaven les bruixes del Lluçanès. Està situat a la banda de tramuntana del poble de Sant Feliu, en una petita carena de 650 metres d'altitud en la qual trobem dos turons: un a la banda de ponent (on avui s'assenta una petita torre o miranda construïda al segle XIX), i l'altre a llevant.

EL BANDOLERISME CATALÀ, expressió del malestar econòmic i social motivat fonamentalment per la misèria dels humils, va tenir el seu auge entre els segles XVI i XVII. L'etapa de plenitud del fenomen s'ha de situar en les primeres dècades del segle XVII, moment en què van aparèixer bandolers com Rocaguinarda o Serrallonga. Les runes del Mas Rocaguinarda, al terme d'Oristà, es troben a prop de Sant Feliu Sasserra.

En documents que es conserven a l'Arxiu Episcopal de Vic s'expliquen els fets succeïts a Sant Feliu Sasserra a finals del segle XVI. Es conserva la declaració de diverses persones de Sant Feliu que el 1626, uns quants anys després dels fets, expliquen el que va succeir a la coma de la Font de la Corda.

Pere Comesolibes, pagès de la parròquia de Sant Feliu Sasserra, declarà que recordava com Palmerola i la seva quadrilla havien arribat a prop de la vila i que vuit bandolers arribaren a la coma de la Font de la Corda, mataren els bous que llauraven la terra, bastonejaren el bouer, a qui deixaren per mort, i tallaren molts ceps de la vinya de Pere Oliva, lloctinent del Lluçanès.

Palmerola, bandoler del segle XVI, que arribà a tenir un centenar d'homes, fou un dels caps de quadrilla més importants i coneguts. Va ser perseguit per Pere Oliva i Antoni Costa i mort a les Llosses.

Pere Oliva, veí de Sant Feliu Sasserra i lloctinent del Lluçanès, destacà per la defensa de la sobirania reial del Lluçanès contra la família Agulló, antics senyors de la baronia Lluçanesa.

